

NIEUWSFLITS

INFORMATIEBULLETIN VOOR LEDEN EN DONATEURS VAN HET HERVORMD KERKKOOR 'S-GRAVENDEEL

<http://www.hervormdkerkkooersgravendeel.hoeksewaard.nl/>

NUMMER 68, 13 december 2010

Van de redactie

Oorspronkelijk zou deze Nieuwsflits op 20 december verschijnen. Daarin zou onder meer het verslag hebben gestaan van onze medewerking aan de dienst op zondag 17 oktober aan een eredienst in Zevenbergen. Dit is helaas niet doorgedaan. In verband met de mededelingen voor onze kerstconcerten op 18 december, 20 december en onze bijdrage aan de eredienst op Eerste Kerstdag is de uitgave een week vervroegd.

Vaak heeft de redactie zoveel kopij dat zij de neiging heeft daarin te moeten snijden. Nu is het zo dat de redactie eigenlijk in het papier had moet knippen: geen kopij.

De redactie dacht daarom dat het nu eens goed zou zijn om een verslag te doen van een gewone repetitieavond van ons koor. Hiermee wil zij de donateurs, belangstellenden en kandidaat-leden voor ons koor een kijkje gunnen in onze muziekfabriek.

De redactie

Bach dag

Toen Anja en ik op maandag 29 november wat vroeger naar Ons Centrum gingen, hadden wij via de nieuwsberichten gehoord dat Nederland zich afstevent op een recordlengte spitsfiles in verband met sneeuwval: ruim 800 kilometer. Onze dirigent moest uit Beusichem komen. 'Die komt te laat', dachten wij. Wij waren wat vroeger omdat het onze beurt was met twee andere koorleden de grote zaal van Ons Centrum in te richten voor de repetitie. De piano met kruk, beide op verhogingen en de lessenaar voor de dirigent met zijn eigen kruk op een vlonder plaatsten wij met Gerrie Zoeteman en Janny Goudswaard bij de toegangsdeuren van de grote zaal. De stoelen voor de koorleden plaatsten wij in rijen tegenover de lessenaar en de piano: twee rijen van 6 voor de tenoren, vijf rijen van 6 voor de alten daarvoor, een rij van 7 voor de bassen naast de tenoren en vijf rijen van 6 voor de sopranen voor de stoelen van de bassen.

Intussen verkochten leden van de financiële commissie lootjes à € 0,25 per stuk om de kas van de koorvereniging te spekken. Deze loterij wordt eenmaal per maand gehouden. De prijzen worden volgens rooster ingebracht door de leden zelf.

Vijf voor acht zag ik onze dirigent, Gerard Legeland, aan de koffiebar. Weliswaar had hij, zo begreep ik later, een extra bespreking met ons bestuur gemist, maar hij was op tijd om de repetitie te leiden. Dit keer was Maria de Bruin onze pianobegeleidster. Gewoonlijk rijdt zij met Gerard vanaf Beusichem mee. Daartoe komt zij vanuit Utrecht, haar woonplaats. Maria de Bruin en Edwin Vooijs zijn onze vaste pianobegeleiders tijdens onze repetities.

Om acht uur, wanneer iedereen op zijn of haar plaatsen behoort te zijn, klinkt door het geroezemoes gesis om onze voorzitter, Wil van Bruggen, gelegenheid te geven het woord te voeren. Zij opent de repetitie met een welkom en deelt mee wie met kennisgeving afwezig zijn. Zij vervolgt met de wel-en-weetjes van bepaalde koorleden en de zakelijke mededelingen. Tenslotte noemt zij het lied, dit keer een psalm, die wij onder pianobegeleiding van Maria de Bruin vanuit ons meegebrachte Liedboek voor de Kerken zingen.

Na het zingen neemt Gerard het initiatief van de voorzitter over. Hij heet iedereen welkom en zegt dat hij deze avond wil gebruiken om de muziekstukken van Johann Sebastian Bach goed door te nemen. 'De noten zitten erin', zo legt hij uit, maar voor de komende

Staccato

zaterdag 18 december 2010:

Kerstconcert met Maranatha. Aanwezig in de Hervormde Kerk 's-Gravendeel: 15.45 uur en vanaf 16.00 uur generale repetitie. Wie niet naar huis gaat, zorgt zelf voor maaltijd. Aanvang concert 19.30 uur: om 19.00 uur zitten koorleden op hun plaats. Kleding: zwart met stropdas c.q. shawl

maandag 20 december 2010: Kerstconcert met Rode Kruis. 18.30 uur: zingen in Hervormde Kerk 's-Gravendeel. Aanvang concert 19.30 uur. Na afloop (omstreeks 21.00 uur): samen zijn in Ons Centrum. Kleding: zwart met stropdas c.q. shawl

zaterdag 25 december 2010: 1e Kerstdag in de Hervormde Kerk 's-Gravendeel. 08.30 uur opspelden corsages en aansluitend zingen. Aanvang eredienst: 09.45 uur. Kleding: zwart met donkerrode strik (heren)

maandag 27 december 2010: geen koorrepetitie; eerstvolgende repetitie: maandag 3 januari 2011

maandag 14 februari 2011: algemene ledenvergadering

zaterdag 26 februari 2011: Laatste inleverdatum kopij NF voor uitgave op maandag 7 maart

uitvoeringen moeten die nu 'opgeschoond' worden. In 2005 hadden wij het Weihnachts Oratorium, delen 1, 2, 3 en 4 gezongen. Voor het komende kerstconcert zijn de koralen 'Wie soll ich dich empfangen', 'Brich an, o schönes Morgenlicht' en 'Seid froh, dieweil', alsmede het koorstuk 'Fallt mit Danken' voor ons herhalingen daaruit. Daarnaast zingen wij 'Ich steh an deiner Krippen hier' uit het laatste deel van het Weihnachts Oratorium.

Voor de repetities gaan wij eerst zingen om onze stem in conditie te brengen. In plaats de gebruikelijke "yah-yah-yah-yah-yah-yah-ya-a-a-a-ah" in drieklank naar beneden en terug, zingen wij met piano ondersteuning door Maria "ijs-sijs-sijs-sijs-

sij-sij-sij-ij-ij-ij", "koud-koud-koud-koud-koud-koud-kou-ou-oud" en "sneeuw-sneeuw-sneeuw-sneeuw-sneeuw-sneeuw-sneeuw-sneeuw-eeu-eeuw", elke keer een halve toon lager. Hierbij valt op dat 'sneeuw' geen woord is om snel te zingen. Elke medeklinker heeft in de toonvorming een bijzondere eigenschap, zo legt Gerard regelmatig uit. De 'a' in de klank van het woord 'bas', bijvoorbeeld, heeft bij een toonladder naar beneden de neiging naar beneden te ontstemmen. De 'a' moet daarom naar de klank van 'baas' neigen.

Na enkele andere zang- en stemoefeningen, met bijzondere aandacht voor het vervloeien van tonen aan elkaar (zogenaamd 'smeren'), sluiten wij dit inzingen af door toonladders naar boven en terug te zingen, elke keer een halve toon hoger. Halverwege deze reeks mogen (of moeten?) de alt en bassen een octaaf-toontje lager meezingen. De techniek om hoge tonen te bereiken is voluit te zingen alsof je de hoge tonen met gemak haalt. Als dit niet doet, bestaat het risico dat je jezelf ophangt doordat je je stem én je keel misvormt.

Daarna pakken wij de bundel van het Weihnachts Oratorium. Dit gebeurt altijd onder druk geroezemoes. Naar ik heb begrepen gebeurt dit bij elk koorgezelschap waar het gezellig is.

Allereerst zingen wij het eerste koraal 'Wie soll ich dich empfangen' vierstemmig staande, zoals de koorleden denken te zingen in de stijl zoals deze zou moeten zijn. Daarna constateert Gerard dat interpretaties van onze vorige dirigent over de uitvoering nog niet zijn afgeleerd. Verder zijn de zinnen van de tekst onvoldoende 'gefraseerd' met de muziek. Woorden die accent moeten krijgen, krijgen die niet. Loopjes naar boven moeten spanning opvoeren, om die later te laten oplossen in harmonie. Dynamiek (verdeling van volume en tempo in de stukken) behoeft verbetering en de overgang van de tonen moeten vloeiender. Muziek is meer dan verschillende tonen systematisch achter elkaar ten gehore brengen. Daarom repeteert Gerard iedere partij apart, om de beurt: een secuur werkje waar geroezemoes van de overige leden of zachtjes meezingen in eigen partij verboden is. Als twee partijen naar het oordeel van Gerard 'voldoende' scoren, zingen zij hun muziek samen. Als dit goed is, volgt de derde partijsolo. Na 'schooning' zingen de partijen die voldoende hebben gescoord mee. Tenslotte de laatste partij. Na 'opschooning' zingt zij met een andere partij en afsluitend, weer staande, vierstemmig zoals Gerard het wil hebben. In een kwartier is dit koraal doorgewerkt. Zo krijgen de andere koralen 'Brich an, o schönes Morgenlicht' en 'Seid froh, dieweil' eenzelfde beurt.

Tijdens het repeteren van het koraal 'Ich steh an deiner Krippen hier' is duidelijk te merken dat dit koraal nog niet behoort tot het vaste repertoire van ons koor. We zijn nog 'geen volledige eigenaren van de noten' laten we zeggen.

Iets over negenen onderbreken wij de repetitie voor kwartier koffiepauze. Voor € 0,70 schaft ieder een consumptie aan, meestal koffie of thee. Verstokte rokers spekken bij de voordeuren van Ons Centrum de staatskas. De hal van Ons Centrum vult zich met receptiegeluid van gepraat en gerinkel van servies met lepeltjes. Ineens is die luide stem daar: "Zijn er nog mensen die loten willen kopen?" (zie vorige Nieuwsflits). Het receptiegeluid verstomt niet. Dan komt de uitslag van de verloting en het wordt stiller. De nummers worden geroepen, 'ja' of 'hier' wordt geantwoord, verrassend gelach klinkt op en prijzen doorgegeven. Vervolgens klinkt de deurbel van Ons Centrum ten teken dat de pauze is afgelopen.

Als iedereen weer op zijn plaats zit, wordt het koraal 'Ich steh an deiner Krippen hier' afgemaakt.

Ons volgende Bach-werk dat op pijnbank wordt gelegd is 'Fallt mit Danken'. Na de vierstemmige uitvoering moet Gerard helaas constateren dat het koor de noten nog niet goed beheerst. Niet het langdurige aangehouden van de tonen (voor de bassen zelfs meer dan twaalf maten van elke drie tellen lang) was het probleem, maar het pakken van de juiste noten en de positie daarvan ten opzichte van de andere partijen. Dit behoeft een basale aanpak. Die wordt uitgesteld tot een volgende repetitie.

Wij laten Bach voor wat hij is en gaan over op 'Komt allen tezamen' in een zetting van Piet Rippen. Voor vele van ons koor is deze muziek

niet favoriet in verband met de moderne zetting die volgens de dirigent pas tot zijn recht komt wanneer je die op een afstand ernaar luistert. De zettingen van de verzen twee en drie worden snel doorgelopen en we snuffelen aan die van vers vier. Die hadden wij nog niet beoefend. Geruststellend zegt Gerard dat alleen de eerste vier regels voor de vrouwenstemmen nog geleerd moeten worden en dat de overige regels en partijen bekende melodieën zijn. De beoefening van vers vier wordt ook naar een volgende repetitie geschoven.

Vlot wordt daarna de drie verzen van 'In een wonderschone nacht' in de zetting van Ad de Joode gezongen. De inzetten van de mannenstemmen bij 'Gloria', een tel later dan die van de vrouwen, zijn een punt van aandacht. Als laatste repetitiestuk zongen wij "I've got peace like a river", een spiritualstuk waarin de rivier van de bassen anders golft dan die van de overige partijen. Vervolgens neemt de voorzitter, Wil van Bruggen, de regie weer over en bedankt Gerard, Maria en de koorleden voor hun inzet. Snel spreekt zij met Gerard af dat de volgende repetitie, een week later, een half uur eerder begint om nog eens extra te oefenen.

Ter gedachtenis aan de in de vorige week overleden Willem Barnard zongen wij een lied van hem uit het Liedboek voor de Kerken.

Onder luid geraas stapelen de koorleden de stoelen op en brengen deze naar de opstelplaatsen voor het podium. De piano, de vlonders en de krukken worden naar hun oorspronkelijke plaatsen teruggebracht. In vijf minuten tijd is de grote zaal opgeruimd en de lichten gedoofd. Het is vijf over tien.

Dick Langeveld

*Het bestuur en de redactie wensen
u prettige feestdagen en een
voorspoedig 2011*

COLOFON

Redactiecommissie:

Leden: Jan Kerkstra, Dick Langeveld en Annelien de Witte - van der Linden.

Redactieadres:

Batiststraat 17,
3295 VA 's-Gravendeel,
tel. (078) 673 2688